

Komisja
Europejska

NAGRODA Access City **2020**

Przykłady najlepszych praktyk
w zakresie poprawy dostępności
miast UE

#EUACCESSCITY

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej 2020

© Unia Europejska, 2020

Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła. Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji reguluje decyzja 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć i innych materiałów, co do których UE nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw.

Zdjęcie na okładce, 2020

Print	ISBN 978-92-76-17397-7	ISSN 2599-9109	doi:10.2767/7253	KE-BL-20-001-PL-C
PDF	ISBN 978-92-76-17350-2	ISSN 2467-060X	doi:10.2767/025102	KE-BL-20-001-PL-N

Spis treści

Nagroda Access City 2020 – Wersja ułatwiająca lekturę	p5
Wprowadzenie	p12
Warszawa, Polska – zwycięzca.....	p13
Castelló de la Plana, Hiszpania – drugie miejsce	p16
Skellefteå, Szwecja – trzecie miejsce	p19
Évreux, Francja – wyróżnienie specjalne za działania w obszarze ukrytej niepełnosprawności	p22
Tartu, Estonia – wyróżnienie specjalne za podejście oddolne do dostępności	p25
Chania, Grecja – wyróżnienie specjalne za wykorzystywanie technologii do zapewnienia dostępnych miejsc parkingowych.....	p28
Dziesięciolecie nagrody Access City	p31
Udział w konkursie o przyznanie nagrody Access City 2021	p44

Przedmowa

© Komisja Europejska

 Helena Dalli, komisarz europejska ds. równości

Z ogromną przyjemnością piszę przedmowę do niniejszej broszury, w której nie tylko przedstawiono zwycięzców 10. edycji konkursu o przyznanie nagrody Access City, ale również wspomniano o dziewięciu wcześniejszych zwycięzcach tego prestiżowego i realizowanego z powodzeniem konkursu.

Podobnie jak moi poprzednicy dążę do zapewnienia, aby kwestie związane z dostępnością zajmowały ważne miejsce w programie działań Komisji i wszystkich państw członkowskich. Wszyscy musimy kontynuować działania na rzecz osiągnięcia naszego wspólnego celu polegającego na zagwarantowaniu Europy prawdziwie wolnej od barier dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Śledziłam losy konkursu o przyznanie nagrody Access City na przestrzeni lat – dzięki temu dowiedziałam się o nadzwyczajnych osiągnięciach w dziedzinie dostępności oraz działaniach na rzecz poprawy dostępności w miastach w całej Europie.

Tegoroczni zwycięzcy oraz miasta, które otrzymały wyróżnienie specjalne, są źródłem inspiracji i stanowią przykład dla innych miast, które nie podejmują jeszcze działań na

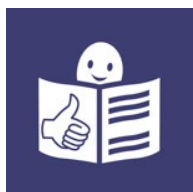
rzecz eliminowania problemów w dziedzinie dostępności, jakim wszyscy musimy stawić czoła.

Miasto, które zajęło pierwsze miejsce w konkursie – Warszawa – w krótkim czasie poczyniło ogromne postępy w tym obszarze. Pokazuje to, jak wiele można osiągnąć, jeżeli połączy się działania polityczne z zaangażowaniem w sprawy osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Fakt, że wśród nagrodzonych miast znalazły się miasta z Polski, Szwecji i Estonii po Hiszpanię, Francję i Grecję, świadczy o tym, że działania na rzecz dostępności mają prawdziwie ogólnoeuropejski charakter oraz że problematyka dostępności stanowi nieodłączny element realizowanych programów działań.

Życzę wszystkim miastom biorącym udział w przyszłych edycjach konkursu o przyznanie tej nagrody wszelkiej pomyślności.

Nagroda Access City 2020

© Easy-to-read.eu

Wersja ułatwiająca lekturę

Kim jesteśmy?

My to Komisja Europejska
i Europejskie Forum Osób Niepełnosprawnych.

Komisja Europejska proponuje prawa,
które mogłyby uczynić z Europy lepsze miejsce.

Europejskie Forum Osób Niepełnosprawnych chroni
prawa osób z niepełnosprawnościami w Europie.

Często współpracujemy, aby poprawić sytuację
osób z niepełnosprawnościami w Europie.

Na przykład każdego roku wspólnie dokładamy starań, aby
odbył się konkurs o przyznanie **nagrody Access City**.

Co to jest nagroda Access City?

Nagroda Access City to nagroda, którą przyznajemy
co roku

© Pixabay

miastom, które ciężko pracują nad poprawą dostępności.
Miasto jest dostępne, jeżeli wszyscy ludzie mogą bez problemu
w nim mieszkać

i korzystać ze wszystkich obiektów i usług.

O dostępnym mieście mówimy, jeżeli wszyscy mieszkańcy mogą łatwo:

- dostać się do autobusu lub metra, aby pojechać do pracy,
- kupić bilet w biletomacie,
- chodzić po ulicach lub wchodzić do budynków publicznych, takich jak szpitale i ratusze,
- otrzymać zrozumiałe informacje.

To ważne dla wszystkich ludzi, a zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Często różne rzeczy nie są dla nich dostępne.

Jeżeli nie są one dostępne, osoby te nie mogą być częścią społeczności tak jak wszyscy inni mieszkańcy.

Osoby te są wyłączone.

Na przykład, jeżeli autobusy nie mają ramp, osoby na wózkach inwalidzkich nie mogą pojechać nimi do pracy.

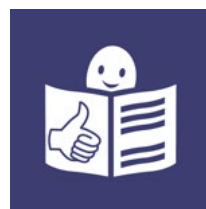
Z kolei jeżeli informacje nie zostały przedstawione w wersji ułatwiającej lekturę,

osoby z niepełnosprawnością intelektualną i inne osoby mogą nie być w stanie ich przeczytać i zrozumieć.

Dlatego nagroda Access City jest okazją dla miast europejskich, by pokazać, co robią, aby były dostępne dla wszystkich ludzi.

© 123RF

© Easy-to-read.eu

Edycja konkursu o przyznanie nagrody Access City w 2020 r. ma szczególny charakter, ponieważ przypada w 10. rocznicę ustanowienia tej nagrody.

Oznacza to, że nagroda Access City została przyznana po raz pierwszy 10 lat temu i jest przyznawana do dzisiaj.

Wspaniale, że konkurs o przyznanie nagrody Access City odbywa się co roku, aby przypomnieć miastom, jak ważna jest dostępność dla wszystkich ludzi.

Które miasto zdobyło nagrodę Access City w edycji konkursu z 2020 r.?

Miastem, które zdobyło nagrodę Access City w 2020 r., jest Warszawa.

Warszawa to miasto położone w Polsce.

Warszawa zdobyła nagrodę Access City, ponieważ podejmuje istotne starania na rzecz poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i wszystkich innych osób.

Warszawa bardzo dobrze poradziła sobie ze zwiększaniem dostępności obiektów i usług dla mieszkańców. Dotyczyło to np.:

- dróg oraz przestrzeni i budynków publicznych,
- środków transportu, takich jak metro, autobusy i pociągi,
- publicznych stron internetowych i źródeł informacji, np. strony internetowej ratusza.

© Pixabay

Aby skutecznie działać w tym obszarze, przedstawiciele władz Warszawy często uczestniczą w posiedzeniach grup i komitetów zrzeszających osoby z niepełnosprawnościami i zapoznają się z kwestiami mającymi istotne znaczenie dla tych osób.

Jako laureat nagrody Access City za 2020 r.
Warszawa otrzymała 150 000 EUR.

Dwa inne miasta zajęły drugie i trzecie miejsce w konkursie:

- **Castelló de la Plana** w Hiszpanii
zajęło drugie miejsce i otrzymało 120 000 EUR,
- a **Skellefteå** w Szwecji zajęła trzecie miejsce i otrzymała
80 000 EUR.

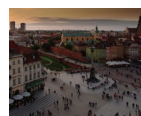
Kolejna edycja konkursu o przyznanie
nagrody Access City odbędzie się w 2021 r.

Które miasta mogą wziąć udział w konkursie?

Nie wszystkie miasta kwalifikują się do udziału w konkursie
o przyznanie nagrody Access City.

Miasta, które mogą wziąć udział w konkursie o przyznanie nagrody
Access City, powinny:

- Być położone w państwach należących do Unii Europejskiej.
Unia Europejska to grupa zrzeszająca wiele państw
w Europie, które współpracują ze sobą na rzecz poprawy
sytuacji swoich obywateli.
- Mieć ponad 50 000 mieszkańców.
Jeżeli w danym państwie znajdują się mniej niż 2 miasta o tak
dużej liczbie mieszkańców,
2 mniejsze miasta lub ich większa liczba mogą nawiązać ze
sobą współpracę.
Jeżeli łączna liczba mieszkańców tych miast będzie większa niż
50 000 osób,
będą one mogły również wziąć udział w konkursie
o przyznanie nagrody Access City.

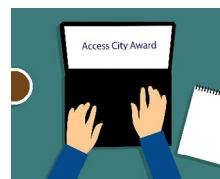
© Pixabay

Miasto, które zdobyło nagrodę Access City w tym roku, nie może wziąć udziału w przyszłorocznej edycji konkursu.

Jak miasta mogą uczestniczyć w konkursie?

Miasta, które chcą uczestniczyć w następnym konkursie o przyznanie nagrody Access City, mogą złożyć wniosek w internecie, gdy rozpocznie się okres składania wniosków.

Osoby, które kierują tymi miastami i podejmują ważne decyzje na ich temat, powinny wypełnić formularz w internecie.

© Pixabay

W formularzu osoby te powinny:

- powiedzieć, dlaczego uważają, że ich miasto powinno wygrać konkurs o przyznanie nagrody Access City,
- podać przykłady i pokazać, co miasto robi, aby udostępnić różne rzeczy wszystkim ludziom,
- opowiedzieć o tym, jak zamierzają kontynuować tę pracę w przyszłości.

Więcej informacji można znaleźć na naszej stronie internetowej:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Na stronie internetowej wkrótce powiemy, kiedy rozpoczyna się okres składania wniosków.

Kiedy rozpocznie się okres składania wniosków, miasta mogą wypełnić formularz

i wziąć udział w następnym konkursie o przyznanie nagrody Access City. Dlatego warto zaglądać na naszą stronę internetową, aby zapoznać się z aktualnymi informacjami na ten temat.

© Pixabay

Jak wybieramy zwycięzcę?

Grupy osób sprawdzają pracę wszystkich miast, które złożą wniosek o uczestnictwo w konkursie o przyznanie nagrody Access City, i wybierają zwycięzcę.

© Pixabay

W każdym kraju jest grupa osób, która sprawdza wnioski miast z danego kraju. Wspomniana grupa wybiera nie więcej niż 3 miasta jako najlepsze przykłady w tym kraju.

Następnie inna grupa osób w Europie sprawdza wszystkie te miasta i decyduje, które z nich stanowi najlepszy przykład ze wszystkich. Miasto to zostaje laureatem nagrody Access City w danym roku.

W skład grup wchodzi osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami. Sprawdzają, co miasta robią, aby udostępnić pewne rzeczy dla dobra swoich mieszkańców.

Na przykład sprawdzają, czy w miastach jest łatwy dostęp do:

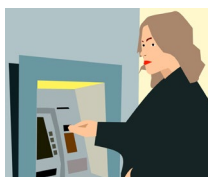
- budynków i ulic,
- autobusów i stacji metra,
- biletomatów i bankomatów,

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

- witryn internetowych i innych technologii, których ludzie używają do komunikacji,
- informacji, które każdy może łatwo przeczytać i zrozumieć.

© Pixabay

Widzą, które miasto lepiej pracowało,
aby udostępnić te rzeczy wszystkim ludziom.
To miasto wygrywa konkurs o przyznanie nagrody Access City.

Kiedy przedstawimy zwycięzcę?

W grudniu 2020 r. Komisja ogłosi zwycięzców nagrody
Access City za 2021 r.

Więcej informacji

Jeżeli chcesz uzyskać więcej informacji,
możesz wysłać nam e-mail na adres:
secretariat@accesscityaward.eu

Zapraszamy również do odwiedzenia naszej strony internetowej
pod adresem:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Wprowadzenie

Niepełnosprawność dotyka około 120 mln obywateli we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej (UE), przy czym liczba ta zwiększa się w miarę starzenia się naszych społeczeństw. Zaspokajanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami jest – i pozostanie – jednym z kluczowych priorytetów dla Europy.

UE propaguje równość szans osób z niepełnosprawnościami i zapewnianie tym osobom możliwości uzyskania dostępu do obiektów i usług. Dążenie do Europy wolnej od barier stanowi fundamentalny element strategii UE w tym obszarze.

Konkurs o przyznanie nagrody Access City zorganizowano po raz pierwszy w 2010 r., aby zwrócić uwagę na wyzwania, jakim muszą stawiać czoła osoby z niepełnosprawnościami, oraz aby propagować podejmowanie inicjatyw w zakresie dostępności w europejskich miastach zamieszkałych przez ponad 50 000 osób.

Celem tego dorocznego wydarzenia jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami w całej UE możliwości uczestniczenia w życiu miasta na równi z ich pozostałymi mieszkańcami. Nagrodę przyznaje się tym miastom, które wyraźnie poprawiły dostęp do podstawowych aspektów życia miejskiego i które opracowały konkretne plany dotyczące dalszego rozwoju.

Inne miasta nagradza się za konkretne inicjatywy w obszarze dostępności. W każdym roku kategorie mogą się zmieniać. Na przykład konkurs na nagrodę Access City z 2019 r. zbiegł się w czasie z Europejskim Rokiem Dziedzictwa Kulturowego (2018). W 2020 r. przyznano wyróżnienia specjalne, aby docenić starania na rzecz zaspokajania potrzeb osób o ukrytych niepełnosprawnościach, działania oddolne w zakresie poprawy dostępności oraz wykorzystywanie technologii informacyjnej (IT) w celu zapewnienia miejsc do parkowania dla osób z niepełnosprawnościami.

Ten rok jest również szczególny dla samej nagrody, ponieważ obchodzimy w nim 10. rocznicę jej ustanowienia. Poza profilami tegorocznych zwycięzców w niniejszej broszurze zawarto dodatkową sekcję przedstawiającą przegląd osiągnięć każdego z wcześniejszych 10 laureatów nagrody – sekcja ta stanowi podsumowanie dekady istnienia nagrody Access City. W sekcji tej zamieszczono również aktualne informacje na temat postępów, jakie każdy z laureatów nagrody poczynił od momentu jej otrzymania, ponieważ nagrodzone miasta w dalszym ciągu działają na rzecz poprawy dostępności.

Warszawa

Polska

© Shutterstock

ZWYCIĘZCA

10. edycji konkursu
na nagrodę Access
City

Warszawa to stolica Polski zamieszkała przez ponad 2 mln osób. To położone na obydwu brzegach Wisły miasto zostało w znacznym stopniu zniszczone w trakcie II wojny światowej. Choć stare miasto odbudowano na podstawie oryginalnego modelu, drogi i aleje we współczesnej Warszawie są szersze niż przed wojną.

Przez ponad 10 lat Warszawa nieustrudzenie działała na rzecz zwiększenia poziomu dostępności w mieście.

„Zasady uniwersalnego projektowania zostały solidnie wkomponowane w strategię miasta”

Efektywny i skuteczny dziesięcioletni program działań

Warszawski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2010–2020 koncentruje się na przekazywaniu informacji, edukacji, miejscach pracy, kwestiach społecznych i infrastrukturze. Realizacja tego programu jest ustawicznie monitorowana i mierzona przy

wykorzystaniu zestawu wskaźników. Przegląd przeprowadzony w 2015 r. i w 2019 r. wykazał, że program przynosi pozytywne rezultaty.

Odpowiedzialność za sprawowanie nadzoru nad realizacją programu infrastrukturalnego powierzono pełnomocnikowi do spraw dostępności wspieranemu przez zespół koordynatorów oraz organ doradczy, w którego skład wchodzi przedstawiciele osób z niepełnosprawnościami. Kwestie związane z zapewnianiem dostępności dla wszystkich zostały uwzględnione w działaniach podejmowanych przez miasto i będą nadal stanowiły jedno z zagadnień priorytetowych.

Wyznaczono cztery obszary wiedzy fachowej: środowisko zbudowane i przestrzeń publiczną; internet, strony internetowe i aplikacje mobilne; dokumenty; oraz wydarzenia publiczne.

Od 2017 r. działa również Wydział Dostępności utworzony w celu wspierania pełnomocnika. W wydziale zatrudniony jest architekt (pełniący również funkcję konsultanta ds. dostępności), inżynier drogowy oraz specjalista ds. wydarzeń publicznych. Wydział podnosi również poziom wiedzy fachowej w dziedzinie rozwoju cyfrowego.

Inwestycje w usuwanie barier

Poczyniono znaczne inwestycje na rzecz usunięcia barier architektonicznych i innego rodzaju barier. Od 2017 r. wszystkie drogi, przestrzenie publiczne oraz nowe lub wyremontowane budynki muszą spełniać miejskie normy w zakresie dostępności.

Wiele placówek kulturalnych zostało również dostosowanych w taki sposób, by były dostępne, a w odniesieniu do wszystkich projektów zaleca się przeprowadzanie audytów dostępności.

W mieście wprowadzono istotne zmiany służące poprawie dostępności. Zmiany te obejmują remont chodników, budowę kładek dla pieszych, modernizację przystanków autobusowych oraz instalowanie nowych systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej na skrzyżowaniach. Miasto zmodernizowało również swój transport publiczny, dokonując zakupu nowych, dostępnych pojazdów i nowego, dostępnego taboru.

© Shutterstock

Przystosowana przestrzeń publiczna.

© Shutterstock

Nowy przystosowany transport publiczny.

„Dla mnie dostępność oznacza niezależność, którą uznaję za jedną z najważniejszych wartości”.

Kamila Wróblewska, Centrum Komunikacji Społecznej m. st. Warszawy

Istnieją również programy wsparcia dla osób cierpiących na choroby psychiczne i osób niepełnosprawnych intelektualnie, a także dla osób upośledzonych fizycznie lub osób cierpiących na dysfunkcje sensoryczne.

Organizowano warsztaty edukacyjne dla dzieci, aby podnieść ich poziom świadomości w kwestii praw osób z niepełnosprawnościami. Od 2016 r. wzięło w nich udział około 1 300 dzieci.

Trwają również prace nad dostępną stroną internetową miasta. Mają one doprowadzić do połączenia 90 odrębnych stron internetowych w jedną stronę, co ma ułatwić wszystkim zainteresowanym stronom znalezienie potrzebnych im informacji.

Pomiar poziomu zadowolenia osób z niepełnosprawnościami

Władze Warszawy szacują, że osoby z niepełnosprawnościami stanowią około 12% populacji miasta, a w co piątym gospodarstwie domowym w mieście mieszka przynajmniej jedna osoba z niepełnosprawnościami. Prawie połowa osób, które wzięły udział w badaniu „Skala i struktura zjawiska niepełnosprawności w m. st. Warszawie”, potwierdziła, że Warszawa jest miastem przyjaznym dla osób z niepełnosprawnościami. Najistotniejsze czynniki obejmowały dostępną infrastrukturę publiczną, systematycznie działające służby wsparcia, poprawę jakości usług, dostęp do instytucji i dostępny transport publiczny.

„Chciałabym, aby wszystkie komunikaty informacyjne na stacjach kolejowych były przekazywane zarówno w formie dźwiękowej, jak i w formie wizualnej. To samo tyczy się wszelkiego rodzaju systemów alarmowych; choć noszę aparat słuchowy, nie zawsze słyszę wszystko wyraźnie. Moi niesłyszący przyjaciele, którzy całkowicie stracili słuch, chcieliby móc czuć się bezpiecznie w każdej sytuacji w dowolnym miejscu publicznym, co wiąże się z koniecznością przekazywania komunikatów zarówno w formie dźwiękowej, jak i w formie wizualnej”.

“

Paulina Gul, Fundacja Kultury bez Barrier

Uniwersalne projektowanie: cel na przyszłość

Wybiegając myślami w przyszłość, zasady uniwersalnego projektowania zostały solidnie osadzone w strategii Warszawa 2030, która będzie wywierała długoterminowy wpływ na rozwój przestrzenny i społeczny miasta.

Castelló de la Plana

Hiszpania

© Shutterstock

**DRUGIE
MIEJSCE**

Castelló to położone nad Morzem Śródziemnym miasto zamieszkałe przez około 170 888 osób. W mieście działa uniwersytet, który wnosi wkład w jego bogate życie społeczne i kulturalne.

Miasto zostało uznane przez Światową Organizację Zdrowia za miasto przyjazne osobom w podeszłym wieku z uwagi na zaangażowanie jego władz w działania na rzecz seniorów.

„Dostępność stanowi fundament wszystkich polityk i strategii realizowanych na szczeblu lokalnym”

Plan na rzecz dostępności

W planie na rzecz dostępności opracowanym przez Castelló w 2016 r. przyjęto podejście strategiczne do dostępności, u którego podstaw leżało zdecydowane zobowiązanie społeczne i polityczne.

Plan ten wraz z towarzyszącym mu budżetem na pokrycie kosztów wszystkich przewidzianych w nim działań obejmuje środowisko miejskie, obiekty i budynki publiczne, transport oraz komunikację i informację.

Transport i środowisko pieszych

W planie przewidziano utworzenie 25 wolnych od barier ścieżek łączących najważniejsze obiekty infrastruktury publicznej z obszarami mieszkalnymi. Prowadzone już prace obejmują zainstalowanie dziewięciu dostępnych toalet w strategicznych punktach rozmieszczonych wzdłuż tych ścieżek.

Utworzono zespół ds. mobilności miejskiej odpowiedzialny za identyfikowanie i korygowanie drobnych problemów z dostępnością na obszarach publicznych i w budynkach publicznych. Od stycznia 2018 r. wspomniany zespół wprowadził ponad 100 usprawnień.

Cały transport publiczny w mieście jest dostępny; wprowadzono również udogodnienia pozwalające osobom cierpiącym na dysfunkcję sensoryczną i osobom o ograniczonej mobilności bezpiecznie przechodzić na drugą stronę ulicy. Usprawnienia obejmowały podwyższone przejścia dla pieszych i systemy priorytetyzacji sygnalizacji świetlnej.

W 2018 r. w ramach strategii „Transforma Castelló” przystosowano 17 przystanków autobusowych (zob. zdjęcie), niezależnie od pięciu przystanków, które zmodyfikowano w 2017 r.

Miasto pozyskało również dwa przystosowane rowery elektryczne, aby ułatwić osobom o ograniczonej mobilności poruszanie się po mieście.

© Shutterstock

 Przystosowany autobus i przystanek autobusowy.

„Gdy jesteśmy pytani o znaczenie dostępności, myślimy o pomocach wizualnych, które ułatwiłyby nam orientację w przestrzeni i samodzielne poruszanie się, zrozumienie, jak możemy uczestniczyć w działaniach podejmowanych w danym miejscu, oraz nawiązanie kontaktu z innymi osobami. Krótko rzecz ujmując, dostępność pozwala nam być SPRAWNYMI”.

Członkowie towarzystwa zrzeszającego osoby cierpiące na zespół Aspergera w Castelló

Modernizacja obiektów publicznych

Plan obejmuje również wprowadzenie usprawnień dostępu w 118 placówkach publicznych. Przystosowano szereg szkół i ośrodków sportowych. Władze miasta przystosowały izbę rady w ratuszu miejskim oraz 13 placówek miejskich do potrzeb osób cierpiących na niedostłuch.

Władze miasta utworzyły również specjalny Urząd ds. Niepełnosprawności i powierzyły mu zadanie identyfikowania obszarów wymagających podjęcia szczególnie pilnych działań oraz dążenia do poprawy dostępności usług publicznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Urząd ds. Niepełnosprawności jest również odpowiedzialny za koordynowanie wszystkich działań związanych z dostępnością w całym mieście.

Dostęp do informacji

Dostęp do informacji również stanowi jeden z priorytetów. Strona internetowa miasta została zmodernizowana w taki sposób, by spełniała międzynarodowe normy w zakresie dostępności; wprowadzono również sprzyjające włączeniu technologie wspierające, aby udzielić pomocy osobom o specjalnych potrzebach.

W planie dotyczącym inteligentnego miasta przewidziano inicjatywy na rzecz zmniejszenia luki informatycznej, jaką można obecnie zaobserwować między niektórymi grupami osób z niepełnosprawnościami.

Jedną z aktualnie realizowanych inicjatyw obejmuje nadawanie posiedzeń rady miasta w języku migowym za pośrednictwem transmisji strumieniowej.

Władze Castelló traktują również problematykę dostępności jako zagadnienie priorytetowe w swojej polityce w dziedzinie zatrudnienia, dzieci i młodzieży, dostępu do sportu i wypoczynku oraz zaangażowania obywatelskiego.

„Dostępność oznacza dla mnie możliwość udania się w dowolne miejsce bez konieczności polegania na innych i bez obawy, że się zgubię. W Castelló de la Plana wprowadzono wiele rozwiązań, które pozwalają nam funkcjonować niezależnie od naszych potrzeb”.

Conchi Hernandez, członek ATENBU (fundacji na rzecz osób cierpiących na nabyte uszkodzenie mózgu w prowincji Castellon)

Dostępne i sprzyjające włączeniu miasto

Przede wszystkim władze miasta nie postrzegają dostępności jako odizolowanej kwestii, ale traktują ją jako kluczowy element wszystkich polityk i strategii realizowanych na szczeblu lokalnym.

To holistyczne podejście zostało dodatkowo wzmocnione w 2019 r., kiedy to władze miasta rozpoczęły kampanię na rzecz podniesienia świadomości w kwestii problemów związanych z dostępnością pod hasłem „Castelló – dostępne i sprzyjające włączeniu miasto”.

© Miasto Castelló

Rozwiązania ułatwiające dostęp do plaży.

Skellefteå

Szwecja

© Shutterstock

**TRZECIE
MIEJSCE**

Skellefteå to położone nad brzegiem morza miasto w północnej części Szwecji zamieszkałe przez 73 000 osób.

Jest to żywe i szybko rozwijające się miasto. Podejmując działania pod hasłem „Zróbmy miejsce dla idei”, władze miasta chcą przyciągnąć osoby o zróżnicowanych umiejętnościach wywodzące się z różnych środowisk. Surowe zimy, jakie można zaobserwować w Skellefteå, sprawiają, że zapewnienie dostępności w mieście jest szczególnie trudne, ale dzięki swojemu zamyśleniu do innowacji miasto jest w stanie stawiać czoła temu wyzwaniu.

„Dostępność jest dobra dla wszystkich”

Przezwyciężanie wyzwań o charakterze poznawczym

Władze Skellefteå zwracają szczególną uwagę na wspieranie osób cierpiących na zaburzenia poznawcze. Jedną z inicjatyw w tym obszarze obejmowała organizację warsztatów, w ramach których różni uczestnicy – w tym przedstawiciele przedsiębiorstw działających w branży technologicznej – współpracowali na rzecz opracowania aplikacji na smartfona ułatwiającej samodzielne funkcjonowanie. Aplikacja ta, określana mianem „cyfrowego

trenera”, zapewnia wsparcie wizualne przy wykonywaniu codziennych czynności, takich jak pranie, sprzątanie i zarządzanie czasem.

Polityka w zakresie przestrzeni publicznej

Miasto realizuje politykę w zakresie przestrzeni publicznej zapewniającą dostępność wszystkich obiektów użyteczności publicznej, takich jak przystanki autobusowe i przejścia dla pieszych. Obejmuje ona wykorzystywanie energii cieplnej gruntu do usuwania śniegu i lodu. Inna polityka koncentruje się na zapewnieniu dostępności placów zabaw.

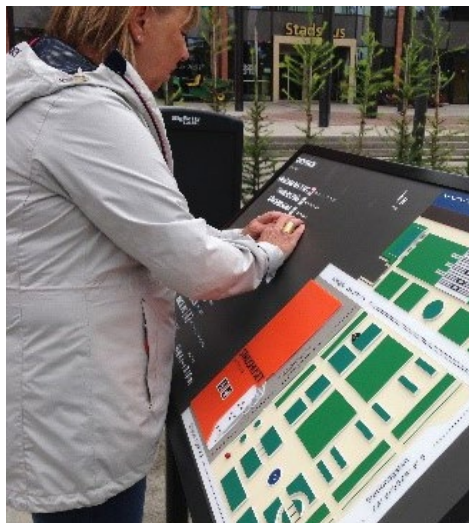
„Skellefteå dla wszystkich”

Wspomniane inicjatywy są wspierane w ramach strategii miejskiej *Skellefteå för alla* (Skellefteå dla wszystkich) na lata 2015–2025.

Strategia ta – która opiera się na zasadach ustanowionych w Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) o prawach osób niepełnosprawnych – została uwzględniona we wszystkich politykach miejskich i jest poddawana corocznemu przeglądowi służącemu dokonaniu pomiaru postępów w jej realizacji.

Gmina korzysta z połączenia systematycznego monitorowania z prowadzeniem regularnego dialogu z mieszkańcami, aby uzyskać informacje przyczyniające się do realizacji przyszłych priorytetów.

W gminie działa również Rada ds. Przeciwdziałania Niedostępności, w której zasiadają zarówno politycy, jak i przedstawiciele osób z niepełnosprawnościami. Specjalnie oddelegowani pracownicy nadzorują codzienne działania władz miasta w obszarze dostępności.

© Miasto Skellefteå

 Mapa dotykowa głównego parku w Skellefteå.

„Dla mnie dostępność oznacza możliwość przyswajania wszystkich informacji wizualnych poprzez zmysł słuchu, a także możliwość orientowania się w terenie i poruszania się dzięki kontrastującym ze sobą barwom i dotykaniu powierzchni moją białą laską”.

“

Ethel Hedström, stowarzyszenie osób słabowidzących

Dostępny sport

Skellefteå słynie z zamiłowania do hokeja na lodzie i ogólnie rozumianych sportów zimowych – podejmowane działania koncentrują się na poprawie dostępności sportu i zagwarantowaniu, aby sprzyjał on włączeniu.

Skuteczne włączenie osób z niepełnosprawnościami w szwedzkie Mistrzostwa w Sportach Zimowych w 2018 r. przyczyniło się do zwiększenia świadomości w kwestii korzyści wynikających z dostępności i włączenia.

Dostęp do pracy

Współpracując z innymi organami, władze Skellefteå realizują programy pomocy osobom, które nie są w stanie uzyskać dostępu do rynku pracy. Podejmowane inicjatywy obejmują letnie staże, możliwość pracy na pełny etat w organach miejskich dla absolwentów szkół specjalnych oraz program rehabilitacji zapewniający miejsca pracy dla około 700 osób rocznie.

Podnoszenie poziomu świadomości społeczeństwa

Władze Skellefteå są również zdeterminowane, aby podnieść poziom świadomości w kwestiach związanych z dostępnością. W tym celu miasto zaznacza swoją obecność w lokalnych serwisach informacyjnych i w mediach społecznościowych, zwracając uwagę na kwestie związane z dostępnością i aktywnie angażując się w dialog z mieszkańcami.

Gmina organizuje również imprezy i innego rodzaju wydarzenia takie jak wykłady. Politykom i członkom personelu zapewniono możliwość wypróbowania wózków inwalidzkich i urządzeń optycznych symulujących utratę wzroku, aby lepiej zrozumieć warunki, w jakich funkcjonują osoby z niepełnosprawnościami.

© Mästa Skellefteå

Przewodnicy oferujący pomoc podczas Zimowych Mistrzostw Szwecji.

„Dostępność oznacza dla mnie nie tylko zapewnienie wszystkim dzieciom możliwości uczęszczania do szkoły, ale również uczenia się i rozwijania dzięki edukacji”.

Birgitta Grönlund, Attention (organizacja reprezentująca osoby cierpiące na schorzenia o podłożu neuropsychiatrycznym)

Włączanie problematyki niepełnosprawności w główny nurt

Problematyka niepełnosprawności nie jest już postrzegana wyłącznie jako kwestia o charakterze społecznym lub socjalnym. Jednym z przykładów ilustrujących tę zmianę jest Nöjesfabriken – grupa teatralna zapewniająca zatrudnienie wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami, która została niedawno przeniesiona z Wydziału Socjalnego do Wydziału Kulturalnego urzędu miasta, gdzie funkcjonuje obecnie w otoczeniu innych podmiotów prowadzących działalność kulturalną.

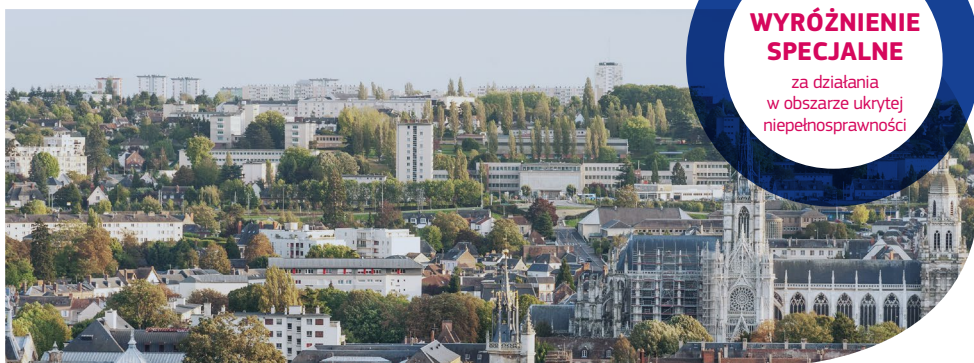
Władze miasta zwracają również uwagę na fakt, że rozwiązania takie jak powiadomienia dźwiękowe i wizualne w autobusach, które mają kluczowe znaczenie dla osób słabowidzących lub słabosłyszących, są również przydatne dla innych pasażerów autobusów.

Władze Skellefteå dążą przede wszystkim do wykazania, że dostępność nie jest marginalną kwestią cieszącą się ograniczonym zainteresowaniem, ale zagadnieniem, które przynosi korzyści wszystkim mieszkańcom.

Évreux

Francja

© Shutterstock

WYRÓŻNIENIE SPECJALNE

za działania
w obszarze ukrytej
niepełnosprawności

Francuskie miasto Évreux położone w Normandii jest zamieszkane przez 51 560 osób i ma bogatą historię oraz bogate dziedzictwo kulturowe. Mieszkańcy miasta postrzegają je jako wspierające i przyjazne; w ostatnim czasie centrum miasta, a także jego działalność biznesową, transportową i kulturalną poddano bezprecedensowym zmianom, aby zaspokoić potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Tegoroczne wyróżnienie specjalne stanowi dopełnienie nagrody, jaką Évreux otrzymało za zajęcie drugiego miejsca w ubiegłorocznej edycji konkursu.

„Miej oczy szeroko otwarte – 80% niepełnosprawności pozostaje niewidoczne”

Dostępność sprzyjająca włączeniu

Wspieranie osób z niepełnosprawnościami zgodnie z koncepcjami powszechnej dostępności i społeczeństwa integracyjnego jest priorytetem dla Évreux.

Opracowano ustawicznie realizowany program inwestycji służących usuwaniu barier fizycznych dla dostępności w całym środowisku pieszym i środowisku zbudowanym miasta.

Podejmowane działania koncentrują się na inicjatywach mających na celu zaspokojenie specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że przyniosą one korzyści również ogółowi mieszkańców.

Władze miasta wierzą, że dzięki prowadzeniu takiej polityki Évreux stanie się lepszym miejscem do życia dla wszystkich.

Dobrym przykładem opisanego podejścia sprzyjającego włączeniu jest zamontowanie przystosowanej huśtawki na nowym placu zabaw dla dzieci.

Ze wspomnianej huśtawki może skorzystać każdy – dzięki temu niepełnosprawność nie jest stygmatyzowana.

Przystosowana huśtawka na nowym placu zabaw dla dzieci.

Koncentrowanie działań na ukrytej niepełnosprawności

W ramach ogólnej polityki rozwoju sprzyjającego włączeniu władze miasta kładą szczególny nacisk na potrzeby osób z ukrytymi lub niewidocznymi niepełnosprawnościami.

W 2019 r. miasto rozpoczęło kampanię „Miej oczy szeroko otwarte – 80% niepełnosprawności pozostaje niewidoczne”.

Opiera się ona na wcześniejszych inicjatywach, uwzględniając warsztaty dla dzieci organizowane w celu ułatwienia im zrozumienia, jak czuje się osoba z niepełnosprawnością intelektualną. W 2019 r. w warsztatach tych wzięło udział 600 dzieci.

Dostępne informacje

Miasto poczyniło również istotne inwestycje na rzecz zapewnienia dostępności łatwych do przeczytania i zrozumiałych informacji – obejmowały one wymianę plakietek przy eksponatach muzealnych w oparciu o wiedzę fachową osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Zobowiązano się również do podejmowania dalszych działań w tym obszarze poprzez wprowadzenie lepszych tabliczek informacyjnych i oznaczeń w ratuszu miejskim i w innych kluczowych obiektach infrastruktury publicznej, aby zapewnić ich większą dostępność dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

W nadchodzących miesiącach zaplanowano instalację 90 znaków służących podniesieniu poziomu świadomości w kwestii niewidocznej niepełnosprawności obok zastrzeżonych miejsc parkingowych.

Miasto zobowiązało się również do zapewnienia dostępności wszystkich świadczonych przez siebie usług telefonicznych. Od 2020 r. usługa ACCEO zapewni użytkownikom niesłyszącym, niedosłyszącym, niewidomym lub afatycznym możliwość komunikowania się w czasie rzeczywistym poprzez kontakt bezpośredni albo zdalnie we francuskim języku migowym lub za pośrednictwem transkrypcji mowy na tekst. Usługa będzie dostępna z poziomu prostej w obsłudze aplikacji na smartfony, tablety i komputery.

„Po przejściu na emeryturę dołączyłam do grup Grenelle du Handicap. Jako członkini tych grup wiele się dowiedziałam i nawiązałam nowe przyjaźnie. Krok po kroku podejmujemy działania mające na celu udzielenie wsparcia wszystkim osobom z niepełnosprawnościami – zarówno tymi widocznymi, jak i tymi, których nie da się dostrzec. Po raz pierwszy w życiu miałam okazję przejechać się tandemem lub wybrać się do kina z moją rodziną”.

Françoise Coignard, członkini grup Grenelle du Handicap od 2015 r.

- 90 znaków, które zostaną umieszczone w pobliżu miejsc parkingowych zarezerwowanych dla niepełnosprawnych w celu podniesienia świadomości o niewidocznych formach niepełnosprawności.

- Pas dotykowy i chodnik bez barier.

Dostosowywanie działalności kulturalnej do zróżnicowanych potrzeb

Inną rozpoczętą niedawno inicjatywą był projekt Ciné-ma Différence, w ramach którego osobom cierpiącym na zaburzenia behawioralne zapewniono możliwość przemieszczania się, śpiewania i tańczenia podczas projekcji filmu.

Dalsze kroki podejmowane w ramach tego projektu będą obejmowały np. działania dostosowawcze służące zapewnieniu uspokajającego otoczenia dla osób z autyzmem.

Począwszy od 2016 r. każdego roku organizowano miesiąc poświęcony problematyce dostępności. W trakcie tego miesiąca partnerzy przygotowywali różnego rodzaju inicjatywy, m.in. konferencje, wystawy, pokazy filmowe, warsztaty i wydarzenia, w trakcie których spożywano posiłki w ciemnościach.

Dialog jako fundament dostępności

Ustawicznie podejmowane przez władze Évreux działania koncentrujące się na dostępności są nadzorowane i oceniane przez członków szeroko zakrojonego forum ds. niepełnosprawności, Grenelle du Handicap, utworzonego przez miasto w 2014 r. Jego celem jest pełnienie funkcji otwartego kanału konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami w trzecim sektorze, w szczególności z osobami z niepełnosprawnościami.

Forum składa się z około 10 grup roboczych, w których zasiadają specjaliści, wolontariusze, urzędnicy wybierani i mieszkańcy miasta. Uczestnicy sami ustalają kwestie do omówienia – prowadzone dyskusje często służą podjęciu działań następnych w związku z konkretnymi projektami i przedstawieniu uwag dotyczących projektów takich jak szkolenia dla specjalistów pracujących w mieście, sprzyjające włączeniu usługi zakwaterowania oraz dostęp do informacji.

Forum zrzesza osoby z różnego rodzaju niepełnosprawnościami należące do wszystkich kategorii wiekowych, które posiadają doświadczenia życiowe związane z funkcjonowaniem z niepełnosprawnością.

Na przestrzeni pięciu lat funkcjonowania forum zorganizowano ponad 100 jego posiedzeń.

Tartu

Estonia

© Shutterstock

WYRÓŻNIENIE SPECJALNE

za podejście oddolne
do dostępności

Tartu to historyczne miasto w dolinie rzeki Emajõgi. Zamieszkuje je 95 000 osób.

Choć dostępność w Tartu jest ograniczona z uwagi na brukowane drogi i inne elementy związane z jego dziedzictwem, mieszkańcy postrzegają Tartu jako inteligentne i opiekuńcze miasto.

„Wsluchiwanie się w głos mieszkańców w potrzebie”

Zachęcanie do dzielenia się uwagami dotyczącymi wydatkowania środków publicznych

Od 2014 r. w Tartu funkcjonuje system budżetowy, w ramach którego mieszkańcy mogą wypowiedzieć się w kwestii priorytetów w wydatkowaniu środków.

W odpowiedzi na uwagi mieszkańców władze Tartu wprowadziły liczne usprawnienia związane z dostępnością. Usprawnienia te obejmowały wprowadzenie podjazdów przy krawężnikach na przejściach dla pieszych, poprawę bezpieczeństwa i dostępności chodników biegnących wzdłuż rzeki, wprowadzenie elektronicznych systemów powiadomień dźwiękowych i wizualnych na przystankach autobusowych oraz zapewnienie osobom starszym i osobom

z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z bezpłatnych przejazdów autobusowych oraz nieodpłatnego parkowania.

Udostępniono również usługę transportu socjalnego przy wsparciu osobistego asystenta, aby zapewnić osobom z niepełnosprawnościami możliwość pełnego uczestniczenia w życiu miasta w przypadku, gdy nie mogą one korzystać z transportu publicznego.

Wiele usług można obecnie zamówić online, co oznacza, że osoby posiadające dostęp do internetu nie muszą w tym celu opuszczać domu.

Wprowadzony w Tartu system inteligentnego udostępniania rowerów zapewnia mniej sprawnym fizycznie osobom możliwość poruszania się po mieście za pomocą rowerów elektrycznych.

Rowery te uznaje się za jeden z elementów miejskiego systemu transportu publicznego.

Dostępne mieszkania i usługi wsparcia

Władze miasta kładą duży nacisk na dostępne mieszkania i usługi wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, aby zapewnić im możliwość jak najdłuższego przebywania w swoich domach i otrzymywania w nich odpowiedniego wsparcia.

Dostępne wsparcie obejmuje nieodpłatny wynajem krzeseł schodowych, dostarczanie żywności do domu oraz nieodpłatne usługi transportu autobusowego do biblioteki.

© Miasto Tartu

Udoskonalenia obejmujące wprowadzenie elektronicznej informacji głosowej i wizualnej na przystankach autobusowych.

„Dzięki władzom Tartu mogę korzystać z usług asystenta osobistego, usług związanych z dostosowaniem miejsca zamieszkania i usług transportu socjalnego. Dzięki temu mogę samodzielnie funkcjonować w swoim domu i uczestniczyć w życiu społecznym – korzystać z dóbr kultury, spotykać się z przyjaciółmi i rodziną, nawiązywać nowe przyjaźnie, rozwijać swoje zainteresowania (zwierzęta, ogrodnictwo) itp. Wspomniane usługi mają dla mnie kluczowe znaczenie, dlatego też bardzo się cieszę, że władze Tartu znalazły sposób, aby zapewnić mi do nich dostęp”.

“

Meelika Siilsalu, członkini Południowoestońskiego Związku Osób Niewidomych

Aktywne starzenie się

Władze miasta są obecnie w trakcie przyjmowania strategii aktywnego starzenia się, która ma na celu poprawę fizycznego i psychicznego samopoczucia osób starszych, aby zapewnić im możliwość zachowania samodzielności i dłuższego pozostania na rynku pracy, a także czerpania większej radości z życia. Wspomniana strategia obejmuje udzielanie porad i organizowanie szkoleń dla osób starszych w zakresie zapobiegania upadkom.

„Nie poddaję się upływowi czasu” to projekt uruchomiony w 2013 r., w ramach którego osoby starsze mogą wziąć udział w warsztatach obejmujących szerokie spektrum zagadnień, uwzględniając kwestie związane z samodzielnością i zdrowym stylem życia.

W ramach zrealizowanego w 2017 r. projektu pt. „Klub użytkowników urządzeń inteligentnych dla osób starszych” uczniowie 5. klasy szkoły podstawowej uczyli osoby starsze korzystania ze smartfonów i innych urządzeń elektronicznych.

Strategia rozwoju Tartu 2030

W strategii rozwoju Tartu 2030 wyznaczono długoterminowe cele w zakresie zrównoważonej dostępności wysokiej jakości. Decyzje podejmuje się zgodnie z priorytetami wyznaczanymi przez mieszkańców Tartu oraz na podstawie analizy najlepszych praktyk stosowanych w innych miastach w Estonii i poza jej granicami.

Poza udoskonaleniami fizycznymi w obszarze transportu, miejsc parkingowych, ścieżek rowerowych i chodników oraz także innych obiektów w strategii skupiono się również na technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Władze Tartu koncentrują się przede wszystkim na wsłuchiowaniu się w głos mieszkańców znajdujących się w potrzebie.

© Miesto Tartu

Inteligentny system wypożyczania rowerów w Tartu ułatwia poruszanie się po mieście osobom z ograniczonymi możliwościami fizycznymi.

Chania

Grecja

© Shutterstock

WYRÓŻNIENIE SPECJALNE

za wykorzystywanie rozwiązań IT do zapewnienia dostępnych miejsc parkingowych

Położoną na Krecie Chanię zamieszkują 108 642 osoby.

Lokalna gospodarka opiera się na rolnictwie, turystyce i usługach, a miasto posiada długą tradycję historyczną i kulturalną sięgającą 5 000 lat wstecz.

Dostępność jest priorytetem zarówno dla mieszkańców, jak i dla turystów.

„Kwestia równego dostępu do usług i produktów, miejsc pracy i przestrzeni publicznej zarówno dla obywateli, jak i dla osób odwiedzających, ma kluczowe znaczenie dla Chanii”

Usuwanie barier utrudniających dostęp

Władze Chanii zrealizowały duży projekt w dziedzinie dostępności, który obejmował remont chodników w centrum miasta i służył zagwarantowaniu, aby wszystkie chodniki miały ponad 1,5 m szerokości i były wolne od przeszkód, a także aby zostały wyposażone w ścieżki dotykowe dla osób niewidomych.

Każdy nowy plan rewitalizacji lub projekt rekonstrukcji obiektów publicznych w mieście musi być obecnie realizowany w ścisłej zgodności z zasadami dostępności.

Innowacje w obszarze dostępnych miejsc parkingowych

W mieście wprowadzono również inteligentny system zarządzania miejscami parkingowymi dla osób z niepełnosprawnościami.

To innowacyjne rozwiązanie, które było początkowo wdrażane jako projekt pilotażowy, ma na celu umożliwienie zarządzania ponad 160 zastrzeżonymi miejscami parkingowymi w mieście.

Zintegrowany system obejmuje specjalne miejsca parkingowe i karty dla osób z niepełnosprawnościami, a także wyposażenie każdego miejsca parkingowego w czujniki naziemne oraz ustanowienie specjalnej platformy na potrzeby zarządzania tymi miejscami parkingowymi. Policja drogowa może uzyskać dostęp do tej platformy w czasie rzeczywistym i otrzymać informacje o wszelkich przypadkach nielegalnego zajmowania miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami.

Dostępny transport dla mieszkańców i osób odwiedzających

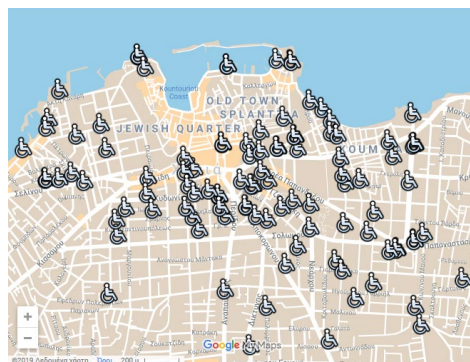
Władze miasta wprowadziły również dostępną usługę przewozów taksówkowych we współpracy z lokalnym stowarzyszeniem osób z niepełnosprawnościami. Z taksówek mogą korzystać zarówno mieszkańcy miasta, jak i osoby przyjezdne – można zamawiać je drogą telefoniczną.

Dostępny mikrobus elektryczny ma również rozpocząć kursowanie na trasie biegnącej wokół centrum miasta.

© Miasto Chania

Platforma SEATRAC zapewnia pełny i łatwy dostęp dla osób z niepełnosprawnościami.

© Miasto Chania

Mapa z miejscami parkingowymi zarezerwowanymi dla osób niepełnosprawnych.

Dostępna turystyka

W Chanii funkcjonuje pięć platform SEATRAC zapewniających osobom z niepełnosprawnościami pełny i łatwy dostęp do morza z miejskich plaż.

Zainteresowane osoby mogą ponadto wziąć udział w interaktywnej wirtualnej wycieczce po mieście.

Współpraca ze społecznością osób z niepełnosprawnościami

Gmina Chania nawiązała ścisłą i skuteczną współpracę z miejskim stowarzyszeniem osób z niepełnosprawnościami, które pełni funkcję głównego przedstawiciela społeczności osób z niepełnosprawnościami na szczeblu lokalnym.

Współpraca ta dała początek szeregowi inicjatyw: doprowadziła m.in. do utworzenia Urzędu ds. Osób z Niepełnosprawnościami odpowiedzialnego za planowanie strategii i działań sprzyjających integracji.

Doprowadziła ona również do zaangażowania osób z niepełnosprawnościami w działalność wszystkich organów doradczych oraz do opracowania nowych strategii na szczeblu lokalnym.

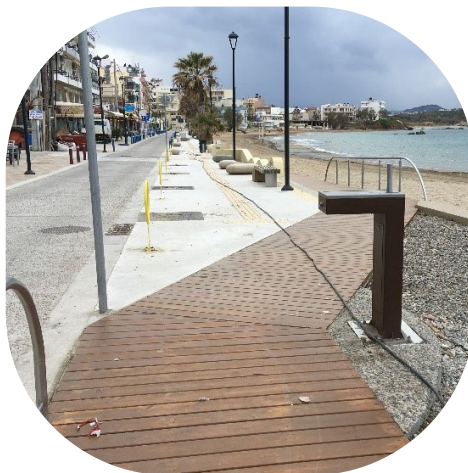
Plan na rzecz mobilności

Strategicznym celem Chanii jest zapewnienie ustawicznej poprawy sytuacji w obszarze dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w całym mieście. Kluczem do osiągnięcia tego celu jest silne skoncentrowanie się na podnoszeniu świadomości w kwestiach związanych z mobilnością.

Strona internetowa i aplikacje mobilne miasta zostały opracowane przez osoby z niepełnosprawnościami; ponadto miasto zapewnia możliwość skorzystania z szeregu dostępnych transakcji i usług online.

Wszystkie wspomniane inicjatywy zostały uwzględnione w strategicznym planie na rzecz mobilności (SVAK). Realizacja planu na rzecz mobilności jest monitorowana i oceniana co sześć miesięcy w oparciu o najnowsze dane i rezultaty. Wyniki tej oceny są następnie wykorzystywane w procesie podejmowania decyzji dotyczących kolejnych działań i przy wprowadzaniu dalszych usprawnień związanych z dostępnością.

Badania przeprowadzone zarówno wśród mieszkańców, jak i wśród osób odwiedzających z niepełnosprawnościami wskazują na bardzo wysoki poziom ich zadowolenia z dostępności miejskich obiektów publicznych i atrakcji turystycznych.

© Miasto Chanía

Przystosowana promenada nadmorska.

Jeżeli tak, zachęcamy do udziału w konkursie o przyznanie nagrody Access City 2021!

11. edycja konkursu o przyznanie nagrody rozpocznie się wiosną 2020 r. (data do potwierdzenia). Wnioski dotyczące udziału w konkursie można składać, wypełniając i przedkładając dostępny w internecie formularz przed upływem wyznaczonego terminu.

Szczegółowe informacje zostaną udostępnione pod adresem:
ec.europa.eu/social/accesscityaward

Udział w konkursie o przyznanie nagrody Access City stanowi okazję do tego, by zaprezentować działania na rzecz dostępności podejmowane w danym mieście. Konkurs stanowi również niepowtarzalną okazję do oceniania postępów w tym obszarze, wymienienia się doświadczeniami z innymi miastami i zapoznania się z ich osiągnięciami.

Analiza pytań zawartych w formularzu wniosku stanowi doskonały sposób, aby sprawdzić stan polityki miasta w obszarze dostępności i zidentyfikować jego mocne i słabe strony.

Zwycięzcy otrzymają również nagrody pieniężne.

© Shutterstock

© Shutterstock

Dziesięciolecie

nagrody

Access City

Przykłady najlepszych praktyk
w zakresie poprawy dostępności
miast UE

#EUACCESSCITY

Dziesięciolecie nagrody Access City

Ávila, Hiszpania.

© Shutterstock

Edycja konkursu o przyznanie nagrody Access City z 2020 r. przypada w 10. rocznicę ustanowienia tej nagrody. Jest to dobry moment, aby zastanowić się, co sprawiło, że zwycięskie miasta wyróżniają się na tle innych miast na przestrzeni lat.

Nagrodzone miasta różnią się pod względem wielkości i reprezentują różne państwa i kultury. Niektóre z nich borykają się z dodatkowymi wyzwaniami o podłożu historycznym i topograficznym, podczas gdy inne są nowocześniejsze.

Każde ze zwycięskich miast posiada jednak dwie wyraźne cechy. Pierwsza z nich to zdecydowane i nieustające zobowiązanie do zapewnienia dostępności przyjęte na szczeblu politycznym. Druga to utrzymywanie regularnych kontaktów z mieszkańcami miasta oraz organizacjami zrzeszającymi osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze w celu wyznaczenia priorytetów i monitorowania realizacji działań.

Przykład wcześniejszych zwycięzców pokazuje, że dzięki wytrwałemu trzymaniu się tych dwóch fundamentalnych zasad miasta są w stanie zapewnić swoim mieszkańcom zrównoważoną dostępność i zagwarantować ich odpowiednie włączenie.

Spotkanie grupy laureatów nagrody Access City

Od 2018 r., z uwagi na wzrost liczby laureatów, w zwycięskim mieście organizuje się spotkanie grupy laureatów nagrody Access City – pierwsze takie spotkanie odbyło się w Lyonie, który był zwycięzcą konkursu na nagrodę Access City w 2018 r. To jednodniowe wydarzenie organizowane w zwycięskim mieście ma na celu zapewnienie wcześniejszym zwycięzcom możliwości spotkania się. W październiku 2019 r. w Bredzie zorganizowano całonocne wydarzenie poświęcone wymianie najlepszych praktyk w obszarze turystyki sprzyjającej włączeniu, działalności hotelarsko-gastronomicznej i dostępności usług kulturalnych i rekreacyjnych. W trakcie tego wydarzenia przedstawiciele 20 miast i organizacji działających na szczeblu lokalnym wymieniali się informacjami na temat swoich nagrodzonych inicjatyw w dziedzinie dostępności. Uczestnicy odwiedzili następnie cztery miejsca o znaczeniu historycznym w Bredzie, gdzie mieli możliwość zaobserwowania rozwiązań związanych z dostępnością transportu publicznego oraz usług sportowych i rekreacyjnych.

Lyon, Francja.

© Shutterstock

Nagroda Access City:

10 zwycięskich miast

2011 – Ávila, Hiszpania

2012 – Salzburg, Austria

2013 – Berlin, Niemcy

2014 – Göteborg, Szwecja

2015 – Borås, Szwecja

2016 – Mediolan, Włochy

2017 – Chester, Wielka Brytania

2018 – Lyon, Francja

2019 – Breda, Holandia

2020 – Warszawa, Polska

**Mapa miast,
które zdobyły
nagrodę:**

Mapa UE w 2020 r.

2011

Ávila, Hiszpania

Dotykowa makieta murów w Ávili.

© Miast Ávila

Pierwszym laureatem nagrody Access City było średniowieczne miasto Ávila, które zaimponowało jurorom swoim kompleksowym podejściem do problematyki dostępności.

W 2002 r. miasto opracowało specjalny plan działania na rzecz dostępności w Ávili, który zapoczątkował proces transformacji starego miasta w strefę dostępną dla osób z niepełnosprawnościami.

Dla Rady Miasta kwestia dostępności ma kluczowe znaczenie i jest uwzględniona we wszystkich obszarach jej działalności, uwzględniając planowanie przestrzeni miejskiej, budownictwo, komunikację i transport. Osoby z niepełnosprawnościami na szczeblu lokalnym brały udział w całym procesie projektowania miasta dostępnego dla wszystkich oraz w procesie włączania problematyki dostępu do zatrudnienia, kultury i rekreacji w główny nurt działań.

W 2007 r. miasto utworzyło również specjalny wydział zajmujący się kwestiami związanymi z dostępnością i powierzyło mu odpowiedzialność za ocenianie i analizowanie poziomu dostępności w całym mieście, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb właścicieli przedsiębiorstw.

Od chwili otrzymania nagrody Ávila kontynuowała działania koncentrujące się na eliminowaniu barier utrudniających uczestniczenie w życiu miasta.

Inicjatywy w tym obszarze obejmowały rozwijanie możliwości zatrudnienia dla osób z niepełnosprawnościami, zmniejszanie ich zależności od innych osób oraz propagowanie idei samodzielnego funkcjonowania.

Udoskonalenie środowiska zbudowanego i wprowadzenie usprawnień w obszarze komunikacji i transportu również stanowiło jeden z priorytetów – działania w tym zakresie obejmowały m.in. poprawę dostępności transportu publicznego i udzielenie wsparcia finansowego na rzecz utrzymania floty dostępnych taksówek.

Władze miasta przeprowadziły również analizę oferty dla turystów z niepełnosprawnościami, gromadząc informacje na temat dostępnych rozkładów jazdy, wycieczek z przewodnikiem i innych aspektów, uwzględniając informacje dotyczące alternatywnych formatów.

Dostęp do klasztoru karmelitanek św. Teresy.

© Miast Ávila

„Przyznanie Ávili nagrody było potwierdzeniem tego, że dokonaliśmy właściwego wyboru, gdy zdecydowaliśmy, że nasze miasto będzie dostępne dla wszystkich”.

Burmistrz Ávili

Ocena powodzenia Etappenplan.

© Miasto Salzburg

2012

Salzburg, Austria

Austriackie miasto Salzburg było laureatem nagrody w 2012 r. Wybrano je z uwagi na długotrwałe stosowanie spójnego podejścia do zapewniania dostępności przy bezpośrednim udziale osób z niepełnosprawnościami i uzyskanie znakomitych rezultatów w tym obszarze.

Inicjatywy na rzecz poprawy dostępności realizowane w Salzburgu w tamtym okresie obejmowały ustanowienie systemu punktów orientacyjnych i ścieżek dotykowych dla niewidomych przechodniów, zapewnienie dostępnego transportu publicznego i wprowadzenie przejazdów ulgowych, zagwarantowanie swobodnego dostępu do miejsc parkingowych dla kierowców z niepełnosprawnościami i opracowanie rozwiązań zachęcających osoby starsze do uczestniczenia w życiu miasta.

Od 2012 r. miasto kontynuowało działania na rzecz poprawy dostępności poprzez liczne projekty, m.in. projekt, w ramach którego opracowano kolorówkę dla dzieci zawierającą ilustracje przedstawiające dzieci z niepełnosprawnościami w pozytywny i sprzyjający włączeniu sposób.

Jedną z najistotniejszych nowych zmian było opracowanie tzw. *Etappenplan* (stopniowego planu), który wszedł w życie w 2016 r. Plan zakłada podejmowanie działań służących osiągnięciu celów ustanowionych w Konwencji ONZ

o prawach osób niepełnosprawnych i zapewnieniu zgodności z zawartymi w niej wytycznymi. W realizację projektu zaangażowano osoby z niepełnosprawnościami, a także zewnętrznych ekspertów, m.in. ekspertów z Instytutu Praw Człowieka Uniwersytetu w Salzburgu.

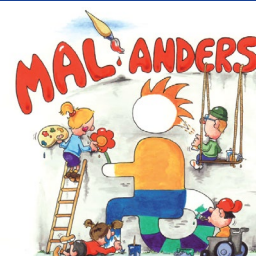
Etappenplan dzieli się na sześć obszarów działań, za które odpowiada miasto Salzburg:

- edukacja,
- zatrudnienie,
- zdrowie i sprawy społeczne,
- planowanie i mieszkalnictwo,
- mobilność i transport publiczny,
- rekreacja i kultura.

Po roku władze miasta przeprowadziły ocenę tego planu, w ramach której zasięgnęły opinii osób z niepełnosprawnościami, aby zidentyfikować kolejne działania, które mogłyby przyczynić się do poczynienia dalszych postępów w realizacji planu.

„Fakt, że otrzymaliśmy nagrodę Access City, przyczynił się do dodatkowego zwiększenia świadomości mieszkańców Salzburga w kwestiach związanych z dostępnością, dzięki czemu łatwiej jest nam podejmować kolejne działania w tym zakresie”.

Sabine Neusüß, Pełnomocnik ds. Niepełnosprawności,
Urząd Miasta Salzburga

Kolorowanka z pozytywnymi wizerunkami
niepełnosprawności. Kindergarten-Kinder

© Miasto Salzburg

2013

Berlin, Niemcy

Berlin, Niemcy.

© Shutterstock

Berlin został zwycięzcą konkursu w 2013 r. z uwagi na realizowaną przez siebie strategiczną i sprzyjającą włączeniu politykę na rzecz dostępności, która obejmowała wszystkie aspekty życia miejskiego i była silnie zakorzeniona zarówno w politycznych, jak i budżetowych ramach funkcjonowania miasta.

Miasto zostało również docenione za innowacyjne podejście do kwestii dostępności, którego przejawem była m.in. strona internetowa **www.mobidat.net** skierowana do osób z dysfunkcją sensoryczną, niepełnosprawnością ruchową i zaburzeniami poznawczymi. Wspomniana strona obejmuje bazę danych z 31 000 wpisów dostarczającą informacji na temat dostępności szerokiego spektrum obiektów w całym mieście.

Władze miasta nieustannie dążą do zwiększania mobilności i bezpieczeństwa Berlina oraz do sprawienia, by był on bardziej przyjazny dla środowiska.

Ustawa o mobilności Berlina, która weszła w życie latem 2018 r., jest pierwszą tego rodzaju ustawą w Niemczech. W prace nad tą ustawą zaangażowane były stowarzyszenia działające na rzecz mobilności, przedstawiciele dzielnic, właściwe komisje Bundesratu oraz posłowie do Bundestagu.

Ustawa o mobilności Berlina zapewnia wszystkim osobom – młodszym i starszym,

z niepełnosprawnościami i bez niepełnosprawności – możliwość korzystania z rozwiązań w obszarze mobilności w bezpieczny i samodzielny sposób. Przedmieścia Berlina oraz region metropolitalny Berlin-Brandenburgia będą ze sobą lepiej połączone dzięki trasom autobusowymi i kolejowym oraz ścieżkom rowerowym. Planuje się również zapewnić dostępność szeregów obszarów, do których trudno jest obecnie uzyskać dostęp bez samochodu.

Berlin wyznaczył cel polegający na zagwarantowaniu dostępności bez barier. Jednym z kluczowych narzędzi, które mogłyby przyczynić się do osiągnięcia tego celu, są obrady okrągłego stołu „Miasto bez barier”. Wspomnianemu okrągłemu stolowi przewodniczy Sekretarz ds. Transportu – w obradach biorą udział zainteresowane strony reprezentujące rząd, przedsiębiorstwa i organizacje zajmujące się problematyką niepełnosprawności. Celem jest uzgodnienie priorytetów i inicjatyw przyczyniających się do poprawy dostępności Berlina w różnych obszarach, takich jak turystyka, hotele i restauracje, przemysł, handel i transport.

Berliński akt o mobilności wszedł w życie latem 2018 r.

© Miasto Berlin

„Otrzymanie nagrody Access City przez Berlin odbiło się szerokim echem na arenie międzynarodowej – dzięki temu miasto nadal prowadzi intensywną wymianę informacji z innymi miastami europejskimi w kwestiach związanych z poprawą dostępności”.

Ingmar Streese, Stały Sekretarz ds. Transportu, Urząd Miasta Berlina

2014

Göteborg, Szwecja

Göteborg, Szwecja.

© Shutterstock

W 2014 r. jurorzy odnotowali, że Göteborg wyznaczył wyraźny cel polityczny zakładający zapewnienie dostępności miasta dla wszystkich. W ramach tego zobowiązania wszystkie organy administracji publicznej i wszystkie przedsiębiorstwa zostały poproszone o sporządzenie wykazu zajmowanych przez siebie budynków użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych w celu dokonania pomiaru ich dostępności.

W wykazie tym należało uwzględnić każdy budynek użyteczności publicznej i każdą przestrzeń publiczną w Göteborgu. Były to m.in. szkoły, mieszkania dla osób starszych, muzea, biblioteki, obiekty sportowe i place zabaw.

W ten sposób Rada Miasta zobowiązała się do podejmowania „holistycznych i kompleksowych działań następczych w kwestii dostępności w mieście”.

Od 2014 r. Göteborg wprowadził szerokie spektrum nowych zmian. Zmiany te obejmowały inicjatywy na rzecz poprawy dostępu do muzeów oraz korzystanie z rozkładanego studia zapewniającego pracownikom miasta możliwość bezpośredniego zmierzenia się z wyzwaniami związanymi z niepełnosprawnością. Miasto realizowało również projekt filmowy służący zachęceniu osób z niepełnosprawnościami do zgłaszania swoich uwag dotyczących obszarów wymagających udoskonalenia.

W ramach globalnego wskaźnika służącego do pomiaru zrównoważonego charakteru różnych lokalizacji Göteborg został uznany za najbardziej zrównoważone miejsce na świecie. Dostępność stanowi kluczowy element brany pod uwagę przy sporządzaniu tego wskaźnika.

Ponadto opracowano aplikację, aby zapewnić osobom z niepełnosprawnościami możliwość pełniejszego uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych na miejskich scenach i stadionach.

Aplikacja, którą wprowadzono w 2017 r., pozwala użytkownikom uzyskać dostęp do usług interpretacji wizualnej oraz usług tłumaczenia na język migowy w trakcie imprez. Aplikacja jest wyposażona w pętlę indukcyjną zapewniającą możliwość zwiększenia natężenia dźwięku.

Aplikacja dostarcza również informacji dotyczących dojazdu na stadion/miejsce organizacji imprezy, informacji dotyczących tego, w jaki sposób uzyskać pomoc na miejscu, oraz informacji na temat dostępności toalet, restauracji i innych obiektów.

„Dla Göteborga zdobycie nagrody było potwierdzeniem, że podążamy właściwą ścieżką”.

Maria Bernström Printz, kierownik ds. rozwoju odpowiedzialna za problematykę dostępności, Urząd Miasta Göteborga

Aplikacja opracowana z myślą o udostępnieniu możliwości osobom z niepełnosprawnościami.

© Miasto Gothenburg

2015

Borås, Szwecja

Borås, Szwecja.

© Shutterstock

Miasto Borås zaimponowało jurorom w 2015 r. swoim długotrwałym zobowiązaniem politycznym na rzecz realizacji koncepcji „Borås jako miasta dostępnego dla wszystkich”.

Władze miasta stosowały standardy dostępności, które znacznie wykraczały poza przyjęte normy prawne i zapewniały możliwość skorzystania z dotacji umożliwiających zwiększenie dostępności mieszkań prywatnych, gwarantując tym samym osobom z niepełnosprawnościami równe szanse, jeżeli chodzi o możliwość samodzielnego funkcjonowania.

Władze miasta zobowiązały się do zapewnienia dostępności środowiska miejskiego dla wszystkich, niezależnie od stopnia niepełnosprawności czy wieku. Opracowały one bazę danych poświęconą dostępności, która jest dostępna w wersji ułatwiającej lekturę i w wersji wykorzystującej syntezę mowy. Strona internetowa miasta i wydawany przez miasto biuletyn są również połączone z usługą telefoniczną dla osób potrzebujących wsparcia.

Od czasu zdobycia nagrody władze miasta Borås kontynuowały działania związane z różnymi aspektami życia miasta. Działania te obejmowały poszerzenie chodników i poprawę dostępności parków, a także zwiększenie liczby dostępnych środowisk naturalnych.

Władze miasta pracują nad poprawą dostępności miejskiej strony internetowej i udostępnieniem jej w alternatywnych formatach.

W miejskich bibliotekach zwiększono również liczbę książek napisanych łatwym do zrozumienia językiem, a także utworzono w nich strefy skupienia.

Wprowadzono szkolenia służące podnoszeniu świadomości dla specjalistów zatrudnianych przez miasto. Szkolenia te obejmują kwestie poruszane w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, a także zagadnienia związane z alternatywnymi formami komunikacji oraz wytyczne w zakresie komunikowania się z osobami z niepełnosprawnościami.

Inna kluczowa inicjatywa obejmowała oferowanie szkoleń dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w celu zwiększania ich wiedzy na temat przysługujących im praw.

Wydłużenie nawierzchni dotykowej w centrum miasta Borås.

© Miasto Borås

„To wyróżnienie zdecydowanie zwiększyło widoczność ciężkiej pracy, jaką wykonali władze miasta. Nagroda zmotywowała nas przede wszystkim do dalszego podążania obraną ścieżką i zachęciła inne podmioty do podejmowania działań na rzecz poprawy dostępności w innych obszarach”.

Herawati Nowak i Lena Mellblad, konsultantki ds. niepełnosprawności, Urząd Miasta Borås

2016

Mediolan, Włochy

Inauguracja przystosowanego parku integracyjnego Villa Finzi.

© Miasto Mediolan

Mediolan został nagrodzony w 2016 r. za swoje zaangażowanie na rzecz zapewniania dostępności i szeroko zakrojone podejście do tej problematyki. W 2011 r. Mediolan przyjął zasady ustanowione w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Jednocześnie władze miasta zobowiązały się do opracowania nowej kultury dostępności oraz strategicznego, zintegrowanego podejścia służącego zagwarantowaniu, aby miasto było „miastem dostępnym dla wszystkich”.

Po otrzymaniu nagrody w 2016 r. władze miasta podejmowały liczne inicjatywy w tym zakresie. Jedną ze wspomnianych inicjatyw obejmowała powołanie grupy ekspertów w dziedzinie uniwersalnego projektowania, aby zwiększyć dostępność miejskich obiektów sportowych dla wszystkich. Doprowadziło to do przeprowadzenia istotnych prac remontowych i modernizacyjnych; na przykład wszystkie baseny miejskie są obecnie wyposażone w podnośniki basenowe.

W miejskim planie strategicznym (PEBA) zobowiązano się do zapewnienia pełnej dostępności w perspektywie długoterminowej. W planie tym propaguje się również zasady uniwersalnego projektowania wśród wszystkich osób zaangażowanych w proces projektowania i zabudowy przestrzeni miejskich.

Władze miasta usprawniły również swój proces planowania wymogów w zakresie dostępności, aby zwiększyć ich skuteczność.

Inne niedawne zmiany obejmowały otwarcie dostępnych parków i zapewnienie dostępnego wyposażenia placów zabaw; oferowanie miejsc pracy osobom z niepełnosprawnościami; realizację projektu pilotażowego służącego poprawie dostępności przedsiębiorstw; poprawę dostępności transportu publicznego i propagowanie dostępnych pokoi hotelowych.

„Nagroda z całą pewnością była wyrazem uznania dla działań miasta w obszarze włączania problematyki dostępności w główny nurt, ale przede wszystkim stanowiła zachętę do dalszego podążania obraną ścieżką, zwiększenia zakresu podejmowanych działań i zapewnienia ich lepszej jakości”.

Mediolan

Przystosowane instalacje na placu zabaw, park Indro Montanelli.

© Miasto Mediolan

2017

Chester, Wielka Brytania

Nowy węzeł przesiadkowy.

© Miasto Chester

Miasto Chester otrzymało nagrodę w 2017 r. Jurorzy byli pod wrażeniem determinacji władz miasta w zapewnieniu każdemu możliwości zetknięcia się z jego historią. Władze Chester skupiły się na zagwarantowaniu, aby odwiedzający z niepełnosprawnościami mogli uzyskać dostęp do możliwie jak największej części trudno dostępnej średniowiecznej infrastruktury miasta.

Władze Chester udostępniły również toalety w pełni przystosowane do potrzeb osób z poważnymi i złożonymi niepełnosprawnościami, które w przeciwnym razie nie mogłyby spędzić całego dnia w centrum miasta.

Niezależnie od w pełni dostępnej floty autobusów, wszystkie taksówki miejskie muszą być przystosowane do przewozu wózków inwalidzkich oraz być wyposażone w elementy takie jak pętle indukcyjne.

Po otrzymaniu nagrody władze Chester wprowadzały kolejne usprawnienia służące poprawie dostępności. Jednym z nich był nowy dworzec autobusowy. Projekt tego dworca opracowano we współpracy z Corporate Disability Access Forum, stowarzyszeniem zrzeszającym przedstawicieli 15 lokalnych i regionalnych organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Organy zarządzające dworcem autobusowym opracowały również podręcznik poświęcony dostępności, aby umożliwić osobom z niepełnosprawnościami, ich opiekunom i członkom ich rodzin możliwość podejmowania świadomych decyzji i odpowiedniego zaplanowania wizyty.

Storyhouse to otwarta w maju 2017 r. placówka będąca połączeniem biblioteki, teatru, kina i centrum spotkań. Każdego roku placówka ta organizuje ponad 2 000 inicjatyw dla lokalnych zmarginalizowanych grup społecznych, uwzględniając spotkania przyjazne dla osób z autyzmem oraz lekcje dla przedstawicieli odizolowanych społeczności i społeczności osób starszych.

Wszystkie inicjatywy Storyhouse są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Wiele pracowników placówki przeszło szkolenia w ramach projektu „Dementia Friends” i brało udział w powiązanych z tym projektem zajęciach w zakresie mentoringu.

Usprawnienia wprowadzone w przestrzeni publicznej przyniosły również korzyści osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich, a także właścicielom psów przewodników oraz osobom posługującym się długimi laskami.

Udoskonalone ścieżki dla pieszych.

© Miasto Chester

„Zdobycie nagrody w 2017 r. zmotywowało nas do bardziej wytężonej pracy nad poprawą warunków życia osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Z dumą możemy stwierdzić, że problematyka dostępności i włączenia stanowi jeden z głównych priorytetów Rady”.

Cllr Val Armstrong, Rada Cheshire West and Chester

2018

Lyon, Francja

Lyon, Francja.

© Shutterstock

Władze francuskiego miasta Lyon, zwycięzcy nagrody z 2018 r., zdecydowały się potraktować dostępność jako zagadnienie przekrojowe oraz zainwestować znaczne środki w tworzenie wolnego od barier środowiska sprzyjającego włączeniu.

W 2016 r. władze Lyonu rozpoczęły realizację programu koncentrującego się na dwóch głównych obszarach: zapewnieniu fizycznej dostępności obiektów miejskich oraz zagwarantowaniu możliwości uczestniczenia w życiu miasta. Program ten ma być wdrażany do 2024 r.

Inicjatywy na rzecz poprawy dostępności są koordynowane przez kierownika misji w radzie miasta. Kierownik zdaje relację z postępów w tym obszarze Sekretariatowi Generalnemu, który zarządza inicjatywami realizowanymi przez 14 wydziałów miejskich, takich jak wydział kultury, edukacji, sportu, wsparcia na rzecz dzieci i publicznych obiektów służących do organizacji imprez.

Priorytety zostały uzgodnione przez organ doradczy, w którego skład wchodzi przedstawiciele i urzędnicy wybierani reprezentujący miasto, a także przedstawiciele 62 lokalnych stowarzyszeń reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze.

Usługa Optiguide zapewnia możliwość obwoźnego przekazywania informacji i dostosowanych do indywidualnych potrzeb wytycznych pozwalających osobom z niepełnosprawnościami samodzielnie podróżować transportem publicznym.

Pod koniec 2017 r. władze Lyonu opublikowały przewodnik w zakresie dostępności dla członków zespołu miejskiego odpowiedzialnego za zarządzanie budownictwem.

W 2019 r. władze miasta opublikowały również „Przewodnik po dostępnej kulturze” adresowany do ogółu społeczeństwa. Wspomniany przewodnik opracowano we współpracy ze stowarzyszeniami osób z niepełnosprawnościami, przedstawicielami miejskiej Komisji ds. Dostępności oraz członkami 28 organizacji kulturalnych będących sygnatariuszami miejskiej karty na rzecz współpracy w obszarze kultury.

Do 2024 r. miasto zamierza zapewnić dostępność niemal 700 budynków i przestrzeni publicznych.

„Zdobycie nagrody jest dla Lyonu źródłem wielkiej dumy, ale nakłada również na miasto wielką odpowiedzialność, by dbać o utrzymanie standardów, które zaowocowały przyznaniem mu tej wspaniałej nagrody z tytułu działań na rzecz zapewnienia fizycznej dostępności obiektów miejskich oraz zagwarantowania wszystkim osobom możliwości uczestniczenia w życiu miasta”.

Thérèse Rabatel, pełnomocnik ds. równości mężczyzn i kobiet oraz równouprawnienia osób z niepełnosprawnościami

Przewodnik po ofercie kulturalnej dostępnej dla osób niepełnosprawnych

© Miasto Lyon

La ville comme on l'aime, inclusive

2019

Breda, Holandia

Studenci prezentują pomysły na lepszy transport dla niepełnosprawnych lekkoatletów podczas spotkania City Challenges.

© Miasto Breda

Jurorzy szczególnie docenili kompleksowe podejście władz Bredy do przewyższania barier stojących na drodze dostępności. Władze miasta opracowały plan czteroletni (obejmujący lata 2018–2021) mający na celu utworzenie środowiska, w którym dostępność stanowiłaby normę.

Platforma „Breda dla wszystkich” zgromadziła przedstawicieli władz miasta, przedstawicieli sektora turystyki i edukacji, a także przedstawicieli organizacji osób z niepełnosprawnościami. Jednym z celów tej platformy było sprawienie, aby miasto stało się najlepszym miejscem, jeżeli chodzi o dostępną turystykę.

Władze Bredy stosują zasady przewidziane w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i dążą do zapewnienia, aby Breda była miastem w największym stopniu spełniającym wymogi ustanowione przez ONZ.

Od czasu otrzymania nagrody Bredzie udało się już poczynić ogromne postępy. W czerwcu 2019 r. lokalny zarząd (*College van burgemeester en wethouders*) przyjął nowe plany opracowane we współpracy z ekspertami i przedstawicielami organizacji zajmujących się problematyką niepełnosprawności.

Na przestrzeni nadchodzących lat władze miasta zamierzają skoncentrować się w szczególności na zapewnieniu większej dostępności obiektów

rekreacyjnych. Dotyczy to kawiarni, restauracji, sklepów oraz miejsc organizacji wydarzeń sportowych i kulturalnych. Dla pracowników sektora hotelarsko-gastronomicznego i pracowników sektora handlu detalicznego organizuje się również specjalne kursy szkoleniowe.

Jak dotąd stosowane przez władze miasta podejście do dostępności koncentrowało się głównie na osobach niepełnosprawnych fizycznie, ale od 2019 r. rozszerzono jego zakres w taki sposób, aby objąć osoby z niepełnosprawnością intelektualną lub ukrytą niepełnosprawnością taką jak np. autyzm. Władze miasta położyły również większy nacisk na dostarczanie informacji zrozumiałych dla osób o niskim poziomie umiejętności czytania i pisanie.

Począwszy od 2019 r. władze Bredy zobowiązały się do uwzględniania problematyki dostępności i włączenia w każdym nowym planie miejskim, korzystając ze wsparcia doradców będących ekspertami nazywanymi „specjalnymi urzędnikami działającymi na rzecz dostępnego miasta”.

„Jesteśmy dumni z otrzymania nagrody. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że tonanasspoczywa obecnie odpowiedzialność za przekucie tymczasowej uwagi, jaką cieszymy się w związku z przyznaniem nagrody, w trwałe rozwiązania na przyszłość”.

Miriam Haagh, zastępczyni burmistrza Bredy

18 Organizacje z Bredy podpisują tzw. porozumienie o dostępności na szczeblu lokalnym będące zobowiązaniem do uczynienia z miasta miejsca w pełni przystosowanego i sprzyjającego integracji.

© Miasto Breda

2020

Warszawa, Polska

Warszawa, Polska.

© Shutterstock

Jurorzy wytypowali Warszawę jako zwycięzcę edycji konkursu z 2020 r. z uwagi na olbrzymie postępy, jakie miasto to poczyniło na przestrzeni ostatnich 10 lat, oraz silne zaangażowanie wszystkich organów miasta na rzecz poprawy warunków życia jego mieszkańców z niepełnosprawnościami.

Traktując zasady uniwersalnego projektowania jako punkt wyjścia, władze Warszawy przyjęły plan działania koncentrujący się na informacjach, miejscach pracy, edukacji, społeczeństwie i infrastrukturze.

Stanowisko pełnomocnika do spraw dostępności ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wprowadzania zrównoważonych usprawnień w całym mieście.

Władze Warszawy przyznają, że pozostaje jeszcze wiele do zrobienia, dlatego też opracowały plany przewidujące udzielanie dalszego wsparcia budżetowego na rzecz dostępności w nadchodzących latach.

Skuteczność działań na rzecz poprawy dostępności podejmowanych w minionych latach jest regularnie monitorowana i oceniana. Kolejne działania planuje się w oparciu o wyniki tych ocen; ponadto wyznacza się wyraźne wskaźniki wykorzystywane do pomiaru skuteczności przyszłych inicjatyw.

Przejrzyste i kompleksowe standardy w zakresie dostępności przyczyniają się do zagwarantowania,

aby wysokiej jakości projekty wszystkich budynków wznoszonych w mieście w oparciu o odpowiednią wiedzę fachową w zadowalającym stopniu spełniały normy dostępności.

Wybiegając myślami w przyszłość, zasady uniwersalnego projektowania zostały solidnie osadzone w strategii Warszawa 2030, która będzie wywierała długoterminowy wpływ zarówno na rozwój przestrzenny, jak i na rozwój społeczny miasta. Priorytety obejmują zapewnienie dostępu do podstawowej i profilaktycznej opieki zdrowotnej, wprowadzenie usprawnień w zakresie opieki społecznej i usług publicznych, uwzględniając e-opiekę i e-dostępność (system IT) dla osób z niepełnosprawnościami.

Jeden z konkretnych celów zakłada usunięcie istniejących barier architektonicznych. Inicjatywy na rzecz realizacji tego celu obejmują instalowanie wind w miejscach o znaczeniu historycznym, na przykład wzdłuż Trasy Łazienkowskiej, a także przebudowę placów miejskich.

„Warszawa pracowała na zdobycie nagrody Access City od kilku lat. W tym czasie wszyscy dowiedzieliśmy się, jak powinna funkcjonować nowoczesna metropolia, aby zagwarantować każdemu z jej mieszkańców możliwość życia i pracy w dogodnych warunkach. Wykluczanie kogokolwiek nie leży w naturze naszego miasta”.

Rafał Trzaskowski, prezydent Warszawy

Rzeka Wisła w Warszawie.

© Shutterstock

Udział w konkursie o przyznanie nagrody Access City 2021

Nagrodę Access City przyznaje się miastom w uznaniu dla ich starań na rzecz zapewnienia swoim mieszkańcom większej dostępności.

Konkurs o przyznanie tej nagrody to inicjatywa UE, która wspiera działania na rzecz zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości uczestniczenia w życiu miast na równych prawach i która pozwala organom samorządu terytorialnego propagować swoje najlepsze praktyki i wymieniać się nimi.

Począwszy od 2020 r., z okazji 10. rocznicy ustanowienia nagrody, Komisja Europejska postanowiła wprowadzić nagrodę pieniężną dla zwycięskiego miasta oraz miast, które zajęły drugie i trzecie miejsce w konkursie:

- nagroda za zajęcie pierwszego miejsca: 150 000 EUR,
- nagroda za zajęcie drugiego miejsca: 120 000 EUR,
- nagroda za zajęcie trzeciego miejsca: 80 000 EUR.

Czy chcieliby Państwo, aby to Państwa miasto było jednym ze zwycięzców przyszłorocznej edycji konkursu? Czy chcieliby Państwo wymienić się swoimi doświadczeniami i podejmowanymi przez siebie działaniami na rzecz propagowania dostępności z przedstawicielami innych miast?

Kto może złożyć wniosek?

Wnioskodawca musi być organem administracji rządowej w mieście w jednym z państw członkowskich UE zamieszkałym przez ponad 50 000 mieszkańców. W przypadku państw członkowskich, w których występują mniej niż dwa miasta takiej wielkości, do udziału w konkursie można zgłosić również obszary miejskie obejmujące dwie miejscowości lub ich większą liczbę, o ile ich łączna liczba mieszkańców przekracza 50 000.

Nagroda Access City nie może zostać przyznana temu samemu miastu przez dwa lata z rzędu, dlatego zwycięzca edycji konkursu z 2020 r. nie może wziąć udziału w edycji konkursu z 2021 r. Wszystkie inne miasta, w tym miasta, które zajęły drugie i trzecie miejsce, oraz miasta, które otrzymały wyróżnienie specjalne, mogą ponownie wziąć udział w konkursie.

Aby ułatwić wszystkim potencjalnym uczestnikom wzięcie udziału w konkursie, od dnia rozpoczęcia okresu przyjmowania wniosków na stronie internetowej konkursu o przyznanie nagrody Access City 2021 dostępne będą wytyczne i zasady uczestnictwa we wszystkich językach urzędowych UE.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2021

Proces selekcji

Członkowie jury wezmą pod uwagę działania, które podjęto i które planuje się podjąć w następujących obszarach:

- środowisko zbudowane i przestrzeń publiczna,
- transport i powiązana infrastruktura,
- technologie informacyjne i komunikacyjne, w tym nowe technologie (ICT),
- obiekty i usługi publiczne.

Członkowie jury oceniają wnioski w oparciu o następujące sześć kryteriów:

- zakres działań,
- odpowiedzialność, poziom zaangażowania,
- skutki,
- jakość i trwałość rezultatów,
- udział osób z niepełnosprawnościami i odpowiednich partnerów,
- innowacje społeczne.

Proces selekcji składa się z dwóch części: selekcji wstępnej na szczeblu krajowym i selekcji końcowej na szczeblu europejskim.

Jury krajowe w każdym państwie wybiera maksymalnie trzy miasta spośród wszystkich wnioskodawców na szczeblu krajowym w oparciu o kryteria oceny opracowane przez Komisję Europejską.

Wyłonieni kandydaci krajowi przechodzą do drugiego etapu konkursu, na którym są oceniani przez **jury europejskie**. Zwycięzca konkursu o przyznanie nagrody Access City 2021 zostanie ogłoszony **pod koniec listopada** 2020 r. Ceremonia przyznania nagrody stanowi jeden z elementów wchodzących w skład konferencji organizowanej w Brukseli z okazji dorocznych obchodów Europejskiego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami.

Sekretariat nagrody Access City

Sekretariat nagrody Access City służy wsparciem przy przygotowywaniu wniosku. Wszelkie dodatkowe pytania prosimy przysłać na adres:

secretariat@accesscityaward.eu

Jak kontaktować się z UE?

Osobiście

W całej Unii Europejskiej istnieją setki Punktów Informacji Europejskiej Europe Direct. Adres najbliższego ośrodka można znaleźć na stronie internetowej:

europa.eu/european-union/contact_pl

Telefonicznie lub pocztą elektroniczną

Europe Direct to serwis informacyjny przeznaczony do udzielania odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej. Kontakt z serwisem jest możliwy:

- pod bezpłatnym numerem telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za te połączenia),
- pod następującym standardowym numerem: +32 22999696 lub
- wysyłając wiadomość elektroniczną na adres: europa.eu/european-union/contact_pl

Wyszukiwanie informacji o UE

W internecie

Informacje o Unii Europejskiej we wszystkich językach urzędowych UE są dostępne na stronie internetowej Europa pod adresem: europa.eu/european-union/index_pl

Publikacje UE

Bezpłatne i płatne publikacje UE można pobrać lub zamówić na stronie:

publications.europa.eu/pl/publications. Większą liczbę egzemplarzy bezpłatnych publikacji można otrzymać, kontaktując się z Europe Direct lub z lokalnym ośrodkiem informacyjnym (zob. europa.eu/european-union/contact_pl).

Prawo Unii i powiązane dokumenty

Informacje prawne dotyczące UE, w tym wszystkie unijne akty prawne od 1952 r. we wszystkich językach urzędowych UE, są dostępne w portalu EUR-Lex: eur-lex.europa.eu

Portal Otwartych Danych UE

Portal Otwartych Danych UE (data.europa.eu/euodp/pl) umożliwia dostęp do zbiorów danych UE. Dane można bezpłatnie pobierać i powielać zarówno w celach komercyjnych, jak i niekomercyjnych.

W ramach corocznego konkursu Access City Award nagradzamy miasta europejskie za wysiłki w dziedzinie przystosowań dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. W niniejszej broszurze zaprezentowano osiągnięcia miast, które zdobyły nagrodę oraz wyróżnienia specjalne w 2020 r. — Warszawy (Polska), Castello de la Plana (Hiszpania), Skelleftea (Szwecja), Evreux (Francja), Tartu (Estonia), Chania (Grecja). W ramach konkursu podkreśla się szczególne działania podejmowane przez każde miasto w celu poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Działania te obejmują przystosowanie miejsc publicznych i obiektów kultury, poprawę dostępności transportu publicznego, ulepszone usługi dla osób z niewidocznymi niepełnosprawnościami oraz inteligentny system zarządzania parkingami.

Możesz pobrać nasze publikacje lub uzyskać nieodpłatną subskrypcję pod adresem:

ec.europa.eu/social/publications

Aby mieć dostęp do najnowszych informacji dotyczących Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, należy zgłosić chęć otrzymywania nieodpłatnego biuletynu dostępnego pod adresem:

ec.europa.eu/social/e-newsletter

Social Europe

EU_Social

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej

ISBN 978-92-76-17350-2